

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.V.37.135/2023/6.
A tanács tagjai: Dr. Márton Gizella tanácselnök
Dr. Demjén Péter előadó bíró
Dr. Darák Péter bíró
Ságiné dr. Márkus Anett bíró
Dr. Stefancsik Márta bíró

Az I. rendű felperes:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

A II. rendű felperes:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

A felperesek képviselője:

Dr. Muhi Erika ügyvéd

Az alperes:

(2030 Érd, Kárpitos u. 11.)
Budapest Főváros Kormányhivatala
(1056 Budapest, Váci u. 62-64.)

Az alperes képviselője:

Dr. Maródi Gabriella kamarai jogtanácsos

A per tárgya:

anyakönyvi ügy

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: az alperes

A felülvizsgálattal támadott határozat: Fővárosi Törvényszék
9.K.700.491/2022/12. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 9.K.700.491/2022/12. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét együttesen 12.000 (tizenkettőezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A magyar állampolgár I. rendű felperes és az Amerikai Egyesült Államok állampolgára II. rendű felperes a 2021. július 20. napján benyújtott kérelmükben az Amerikai Egyesült Államokban ██████████ 2014. október 25. napján megkötött házasságuk bejegyzett élettársi kapcsolatként történő magyarországi anyakönyvezését kérték. Kérelmükhöz csatolták az Amerikai Egyesült Államokban kiállított házassági anyakönyvi kivonatot.
- [2] Az alperes a 2021. augusztus 9. napján kelt BP/A/43034-2/2021. iktatószámú határozatában a felperesek Amerikai Egyesült Államokban, 2014. október 25. napján megkötött házasságának magyarországi anyakönyvi bejegyzésének teljesítése és anyakönyvi kivonat kiállítása iránti kérelmét elutasította. Az alperes a határozatában tényként állapította meg, hogy az egyik fél Magyarország, a másik fél az Amerikai Egyesült Államok állampolgára. Utalt az Igazságügyi Minisztérium Magánjogi Főosztálya által, az azonos neműek külföldön történt házasságkötésének bejegyezhetőségére és a Magyarországon bejegyzett élettársi kapcsolatként történő elfogadhatóságára vonatkozóan korábban adott állásfoglalásaiban foglaltakra. E szerint a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Nmjt.) 4. § (1) bekezdése alapján annak megítélése során, hogy melyik kollíziós szabályt kell alkalmazni, a magyar jog fogalomrendszere az irányadó. Az Nmjt. 26. § (1) bekezdése szerint a házasság anyagi jogilag akkor érvényes, ha az megfelel a házasságkötés idején fennálló közös személyes jogának. A 26. § (3) bekezdés alapján ugyanaz a kapcsolószabály irányadó a házasság létezésének kérdésére. Az Nmjt. 15. § (2) bekezdése alapján az ember személyes jogát az állampolgársága határozza meg főszabályként. Minderre tekintettel a jelen ügyben a magyar és az Amerikai Egyesült Államok joga együttes figyelembevételével kell megvizsgálni, hogy a házasság érvényesen létrejött-e. A magyar jog szempontjából az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése értelmében a házasság kizárólag férfi és nő közötti életközösséget jelent, ebből következően az azonos nemű személyek által kötött házasságot Magyarországon nemlétezőnek kell tekinteni. Az azonos neműek által külföldön kötött házasság bejegyzett élettársi kapcsolatként történő elismerésére vonatkozóan sem az Nmjt., sem más jogszabály nem tartalmaz rendelkezést, így ilyen, kifejezett rendelkezés hiányában nincs mód a jelen ügyben a felek által kötött házasság bejegyzett élettársi kapcsolatként való hazai anyakönyvezésére sem.
- [3] Az alperes az Igazságügyi Minisztérium Magánjogi Főosztálya által kiadott állásfoglalásban foglaltakra figyelemmel megállapította, hogy a felek külföldön kötött házasságát a magyar jogrendre tekintettel, nem áll módjában anyakönyvezni. Határozatát az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 80. § (1) bekezdésére, valamint 81. § (1) bekezdésére alapítottn hozta meg.

A felperesek keresete és az alperes védirata

- [4] A felperesek az alperesi határozat ellen előterjesztett keresetlevelükben elsődlegesen az alperes határozatának a megváltoztatását és az Amerikai Egyesült Államokban kötött házasságuk bejegyzett élettársi kapcsolatként való hazai anyakönyvezésének elrendelését, másodlagosan az alperesi határozat megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérték.

- [5] A kereset indokai szerint az alperesi határozat sérti az Alaptörvény II. cikkét, VI. cikk (1) bekezdését, a Nmjtv. 4. §-át, az Ákr. 15. § (1) bekezdésében foglaltakat és az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: At.) 65. §-át. Álláspontjuk szerint az Igazságügyi Minisztérium állásfoglalása az At. 14/A. § (1) bekezdése szerinti véleménynek minősül, amely az alperesi határozat bírósági felülvizsgálata során vitatható. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a házasság védelmére vonatkozó állami kötelezettséget nem az azonos személyek által köthető bejegyzett élettársi kapcsolat jogintézményének kárára kell teljesíteni. Az Alkotmánybíróság gyakorlata az azonos neműek tartós párkapcsolatának elismerését és védelmének igényét az emberi méltósághoz való jogból, az abból származtatott önrendelkezési jogból, az általános cselekvési szabadságból és a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogból vezeti le. A jelen ügyre az Nmjtv. rendelkezéseit kell alkalmazni. A magyar jog bejegyzett élettársi kapcsolatként ismeri az azonos neműek között a házassághoz hasonló joghatásokkal bíró jogintézményt, ezért az Nmjtv. 4. § (2) és (3) bekezdéséből következően a külföldön jogszerűen kötött, azonos nemű személyek közötti házasságot a magyar jogban bejegyzett élettársi kapcsolatnak kell tekinteni. Az alperesi jogértelmezés azzal a következménnyel járna, hogy a felperesek semmilyen formában nem tudnának a magyar jog által elismert, tartós életközösségüket kifejező jogintézményben élni. Arra hivatkoztak, hogy ilyen ügyekben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság és a Fővárosi Törvényszék által hozott több ítélet is alátámasztja álláspontjukat.
- [6] Az alperes a védiratában határozati indokait fenntartva, a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a külföldi jog szerinti jogviszonyoknak, jogoknak a saját belső jog szerinti jogviszonyokká, jogokká történő átalakítása erre vonatkozó konkrét jogszabályi rendelkezés alapján történhet.

Az elsőfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. Indokolásában leszögezte, hogy a perben nem vitatott tény a felperesek eltérő állampolgársága és az sem, hogy a felperesek azonos nemű személyek, illetve, hogy az Amerikai Egyesült Államokban, Illinois államban megkötött házasságuk bejegyzett élettársai kapcsolatként történő hazai anyakönyvezését kérték.
- [8] Az Igazságügyi Minisztérium által kiadott állásfoglalás az elsőfokú bíróság szerint – a 11/2019. (III. 29.) AB határozat [11] pontjára is figyelemmel – az At. 14/A. § (1) bekezdése alapján vélemény, amely a jelen per keretei között felülvizsgálható, a jogorvoslathoz való jog tartalmi érvényesülése érdekében. Megállapítása szerint az alperesnek az Nmjtv. 4. § (2)-(3) bekezdésében foglaltaknak alapulvételével kellett volna eljárnia. Ezt a megállapítását arra alapozta, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 27.K.32.541/2016/6. számú és a Fővárosi Törvényszék 1.Kf.650.054/2017/4. számú másodfokú ítéletében foglaltakkal egyetértett, azt fenntartotta és kifejtette, hogy a magyar jogban a házasság jogintézménye nem ismeretlen, hanem annak funkciója és célja eltér attól, amit a külföldi – jelen esetben amerikai jog – betölt. A magyar jog nem ismeri el az azonos nemű személyek házasságát, ezért az azonos nemű személyek által külföldön kötött házasságot bejegyzett élettársi kapcsolatként kell anyakönyvezni, mert a bejegyzett élettársi kapcsolat a házassághoz hasonló, ahhoz legközelebb álló jogintézmény a magyar jog szerint az azonos neműek között kötött házasság elismerésének hiányában. Hivatkozott a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Bét.) 1. § (1) bekezdésére, illetve e törvény 1. §-ához fűzött törvényi indokolásnak az általános indokolás 2. és 4.

pontjára, az Alkotmánybíróság 154/2008. (XII. 17.), 32/2010. (III. 25.) és 43/2012. (XII. 20.) AB határozataira. Az AB határozatokban rögzítettek alapján az Alaptörvény II. cikkében deklarált emberi méltósághoz való jogból, valamint az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében deklarált a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogból következően – álláspontja szerint – a felpereseknek joguk van ahhoz, hogy a magyar jog az életközösségüket a házassághoz hasonló jogi formában, azaz bejegyzett élettársi kapcsolatként elismerje és védelemben részesítse.

- [9] Kifejtette, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) az azonos nemű párok szexuális kapcsolatát az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 8. cikke által védett magánélet körébe tartozónak mondta ki (Lustig-Prean and Beckett v. The United Kingdom, no. 31417/96. és no. 32377/96., 1999. szeptember 27.), valamint későbbi joggyakorlatában az EJEB az azonos nemű személyek tartós életközösségét az EJEE 8. cikkében elismert, a családi élet tiszteletben tartásához való jog hatálya alá tartozónak tekintette (Schalk and Kopf v. Austria, no. 30141/04, 2010. június 24.; Vallianatos és társa v. Görögország, CE:ECHR:2013:1107JUD002938109, 73. §, 2013. november 7.; Orlandi és társa kontra Olaszország, CE:ECHR:2017:1214JUD002643112, 143. §, 2017. december 14.). Mindezekből következően a bíróság megállapítása szerint az azonos nemű személyek együttélése az emberi méltósághoz való jogból, az önrendelkezési jogból és az általános cselekvési szabadságból levezethetően, a magánélet és a családi élet tiszteletben tartásához való jog védelme alatt áll. Az alperesi határozatban rögzített jogértelmezés elfogadása azt eredményezné – fejtette ki –, hogy a felperesek nem tudnának semmilyen, a magyar jog által elismert jogintézmény keretei között élni, mivel az I. rendű felperes házastársa, a II. rendű felperes a személyes joga alapján házasságban él, ez pedig a felperesekkel szemben súlyosan jogkorlátozó és diszkriminatív. Hivatkozott ennek kapcsán a 9/1990. (IV. 25.) AB határozat 46., 48., 49. pontjaira.
- [10] Hangsúlyozta, hogy a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Kf.650.054/2017/4. számú ítéletével helybenhagyott Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 27.K.32.541/2016/6. számú ítéletében kifejtettektől részben eltérve, az alperesnek nem csak az Nmjt. minősítéssel, házassággal és a házasság létezésével vagy nem létezésével összefüggő 4. §-ában és 26. §-ában foglalt kapcsolószabályok vizsgálatára, hanem – a kérelem tartalma szerint – az Nmjt. 22. címe alatti 37-38. §-aiban foglalt rendelkezéseknek való megfelelés vizsgálatára is sort kellett volna kerítenie.
- [11] Az Nmjt. 37. §-a ugyanis nem csak a bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttével, hanem annak érvényességével, joghatásaival összefüggő vizsgálati szempontrendszer is magában foglal. Az Nmjt. 37. § hatálya alá nem kizárólag a jövőre nézve kérelmezett, bejegyzett élettársi kapcsolatot létesíteni kívánó és külföldi elemet tartalmazó személyek köre tartozik, hanem a külföldön történt házasságkötés bejegyzett élettársi kapcsolatként történő hazai anyakönyvezése (és anyakönyvi kivonat kiállítása is). Ezzel ellentétes jogértelmezés esetén az Nmjt. által megkövetelt cselekmény megtétele, vagyis a személyes jog szerinti hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságtól arra vonatkozó igazolás beszerzése, hogy a személyes joga szerint házasságkötésének nem lenne akadálya, önmagában visszaforduló előírás lenne. Az igazoláson feltüntetendő akadály éppen a tárgyi megelőző eljárás tárgyába tartozó, külföldön megkötött és a külföldi jog szerint érvényesen létrejött anyakönyvi esemény sajátos hazai elismertetése: a magyar jog szerint a bejegyzett élettársi kapcsolatként történő hazai anyakönyvezés kérelmezése.
- [12] Az Nmjt. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján a II. rendű felperes személyes joga szerint házasságkötésének nem lenne akadálya és az alperesi határozat sem kifogásolt további alaki körülményt a felperesek kérelmével kapcsolatban. A perben hivatkozott, a Kúria

Kfv.VI.37.558/2018/5. számú ítéletének [65]-[66] pontjára utalva kiemelte, hogy a Kúria szerint – mivel a Bét. rendelkezései szerint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése - további alaki követelményeknek és eljárási szabályoknak megfelelés esetén - anyakönyvvezető előtt, az akaratnyilatkozatok megtételével jön létre –, a bíróságnak arra is választ kell adnia, hogy a tárgyi ügyben a hazai anyakönyvezést milyen eljárási rendben kell elvégezni. Ehhez az At. rendelkezéseit idézve arra a megállapításra jutott, hogy a felperesek kérelmének tárgyára figyelemmel az At. 35. § (2) bekezdése szerinti eljárásrendben, a II. rendű felperesi nyilatkozat és a külföldi okirat elfogadhatósága vizsgálata körében, az Nmjt. 37. §-ában foglalt törvényi feltételrendszer alkalmazása keretein belül, a II. rendű felperes által is jegyzett, 2021. július 20. napján kelt nyilatkozatát az At. 35. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti olyan tartalmú nyilatkozatnak tekinteni, hogy a II. rendű felperes személyes joga szerint házasságkötésének nem lenne akadálya. Továbbá a [REDACTED] anyakönyvvezető által kiállított házassági anyakönyvi kivonatot az At. 14. § (1) bekezdése szerinti, a bejegyzett élettársi kapcsolat hazai anyakönyvezésének egyik törvényi feltételét igazoló közokiratként kell elfogadni, amely nyilatkozat és becsatolt közokirat együttesen igazolja azt, hogy a magyar állampolgársággal nem rendelkező leendő bejegyzett élettárs, azaz a II. rendű felperes személyes joga szerint házasságkötésének nem lenne akadálya.

- [13] Utalt arra is, hogy az alperesi hatóság jogértelmezésének elfogadása esetén sérül a II. rendű felperesnek az Európai Unió polgárainak és családtagjainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004. április 29-ei 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (a továbbiakban: 2004/38/EK irányelv) és az azt átültető, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvénnyel (a továbbiakban: Szmtv.) biztosított szabad mozgáshoz való joga.
- [14] Mindezek alapján az alperes határozatát jogszabálysértőnek ítélte, ezért az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. Az új eljárásra előírta, hogy az alperes köteles a felperesek kérelme tárgyában a jogerős ítéletben és annak indokolásában kifejtettek alapulvételével eljárni. Az okirat elfogadhatósága vizsgálata körében az Nmjt. 37. §-ában foglalt törvényi feltételrendszer alkalmazása keretein belül, az Nmjt. 37. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakra figyelemmel igazolt az At. 35. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a II. rendű felperes nyilatkozatával, hogy a II. rendű felperes személyes joga szerint házasságkötésének nem lenne akadálya, és az At. 14. § (1) bekezdése szerint igazolt a külföldi házassági anyakönyvi okirattal az, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolat hazai anyakönyvezésének az egyik törvényi feltétele fennáll. Amennyiben az Nmjt. 37. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti törvényi feltétel teljesülése tisztázást nyer, az alperes a felperesek által előterjesztett kérelem teljesítését nem tagadhatja meg.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

- [15] Az alperes a jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és szükség esetén az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [16] Kifejtette, hogy az At., valamint az anyakönyvezési feladatok ellátásának részletes szabályairól szóló 429/2017. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) egyértelműen meghatározza azt az eljárási rendet, amelyet az ilyen jellegű kérelmek elbírálása során alkalmaznia kell. Az Nmjt. 4. § (1) bekezdése alapján annak megítélése során, hogy melyik kollíziós szabályt kell alkalmazni, a magyar jog fogalomrendszere irányadó. A 4. § (3) bekezdése szerint a magyar jogban ismert, de eltérő funkciójú, célú jogintézmény esetén az

azt szabályozó külföldi jogot is figyelembe kell venni. A házasság intézményét ismeri a magyar jog, de az adott ügyben kötött házasságétól eltérő tartalommal, így az Nmjtv. 4. § (1) bekezdése alapján nem lehetne a házasságra vonatkozó kapcsolószabályt figyelembe venni, ugyanakkor a 4. § (3) bekezdése alapján a jogintézményt jelen ügyben szabályozó amerikai jog ismeri az azonos neműek házasságát, ezért annak figyelembe vételével az Nmjtv.-nek a házasságra vonatkozó kollíziós szabályai mégis alkalmazhatók.

- [17] Figyelemmel az Nmjtv. 26. § (1) és (3) bekezdésére, 15. § (2) bekezdésére, a magyar és az amerikai jog együttes figyelembevételével kellett megvizsgálni, hogy a házasság érvényesen létrejött-e. A magyar jog szempontjából ugyanakkor az Alaptörvény L) cikkének (1) bekezdése sem hagyható figyelmen kívül, az Nmjtv. 12. § (1) bekezdése szerint pedig az úgynevezett közrendi záradék alapján is a magyar közrendbe ütközik az azonos nemű személyek külföldön kötött házasságának anyakönyvezése. A nemzetközi magánjog területén nem ismeretlen valamely külföldi jog szerinti jogosultság átalakítása, megfeleltetése a címzett állami joga szerinti jogosultsággá, de ezek eszköze nem a jogi minősítés. Ilyen esetekben a jogszabály kifejezetten rendelkezik az átalakításról, adott esetben maga végzi el vagy felhatalmazást ad az átalakítás elvégzésére, adott esetben külön eljárást létrehozva. Ilyen szabályozás ugyanakkor a külföldön kötött házasság bejegyzett élettársi kapcsolattá alakítására nincs a magyar jogban.
- [18] Az At. 65. § (1) bekezdéséből és a 67. § (4) bekezdéséből az is következik, hogy a hazai anyakönyvezés szempontjából nem csak az állampolgár által megtett bejelentésnek, hanem az ahhoz csatolt külföldi okiratnak is jelentősége van, mégpedig akként, hogy a csatolt okiratnak a bejegyezni kért tényt kell alátámasztania. A csatolt okirat azonban nem a külföldön létesített és az eljárást indító kérelemben szereplő bejegyzett élettársi kapcsolatot tanúsítja, hanem a [REDACTED] kötött házasságot. Az volt tehát az anyagi jogi kérdés lényege, hogy az amerikai házassági anyakönyvi kivonat szolgálhat-e bejegyzett élettársi kapcsolat magyarországi bejegyzésének alapjául.
- [19] A bíróságnak a közigazgatási szerv részére a megállapított jogsértés orvoslásának valamennyi lényeges pontjára kiterjedő iránymutatást kell adnia a megismételt eljárás lefolytatása céljából, azonban arra is választ kellett volna adnia, hogy ilyen esetekben a hazai anyakönyvezést milyen eljárási rendben kell elvégezni, tekintettel kell lenni e körben az anyakönyvi szabályozás kötöttségére és arra is, hogy az At. nem határoz meg eljárási rendet az azonos neműek külföldön kötött házassága hazai anyakönyvezésére nézve. Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően az Nmjtv. 37. §-a nem alkalmazható, mivel nincs lehetőség az Amerikai Egyesült Államokban ismeretes azonos neműek közötti házasságot a magyar jogban szabályozott, bejegyzett élettársi kapcsolat jogintézményével egy tekintet alá venni és akként minősíteni. A jogerős ítélet végrehajtása egy jogilag szabályozatlan eljárásrend kialakítását eredményezné, amelynek során hatóságként túllépné a jogszabály adta kereteket, irányadó jogi norma hiányában önkényesen hozhatna döntést arról, hogy egy jogviszonyt másik jogviszonnyá átminősítsen. Hatóságként jogalkalmazó és nem jogalkotó, a jogalkotói hiányosságokat nem egy jogilag nem szabályozott eljárásrend általa történő kialakításával kell rendezni. Az elsőfokú bíróság ítéletének végrehajtása – álláspontja szerint – beláthatatlan következményekkel járna. Az elsőfokú bíróság úgy semmisítette meg a határozatát és egyben kötelezte új eljárás lefolytatására, hogy a hivatkozott jogszabályhelyeken kívül nem jelölt meg más releváns jogszabályhelyet, amelyet értelmezve a megismételt eljárást jogszerűen lefolytathatná.
- [20] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték, mivel álláspontjuk szerint az jogilag és ténybelileg is megalapozott. A jogerős ítélet [63]-[65]

pontjait idézve kifejtették, hogy a felülvizsgálati kérelemben az alperes nem adta indokát annak, hogy az Nmjtv. 37. §-ában írt rendelkezések miért nem alkalmazhatók. Az amerikai jog szerinti azonos nemű személyek között kötött házasság, mint jogintézmény célja megegyezik a magyarországi bejegyzett élettársi kapcsolat céljával. Hangsúlyozták, hogy nem áll fenn jogi szabályozatlanság, mert az At. és az Nmjtv. általános és speciális szabályai megfelelően rendezik az eljárási kereteket. Álláspontjukat az ítéletben is hivatkozott EJEB által hozott ítéletek is alátámasztják.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.
- [22] A felülvizsgálat kereteit a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 108. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem jelöli ki. A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítás felvételének nincs helye. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős ítélet meghozatalakor rendelkezésére álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.
- [23] A Kúria a rendelkezésre álló iratokat, bizonyítékokat áttekintve, figyelembe véve a felek érvelését, az alperes határozatát, azt állapította meg, hogy a felek között abban nem volt vita, hogy az Nmjtv. 4. § (1) bekezdése alapján arra figyelemmel, hogy a házasság intézményét ismeri a magyar jog, de a felperesek által kötött házasságtól eltérő tartalommal, és a 4. § (3) bekezdésére figyelemmel, amelynek alapján az amerikai jog ismeri az azonos neműek házasságát, az Nmjtv.-nek a házasságra vonatkozó kollíziós szabálya alkalmazható. A felek álláspontja abban tért el, hogy a felperesek szerint a magyar jog bejegyzett élettársi kapcsolatként ismeri az azonos neműek között a házassághoz hasonló joghatásokkal bíró jogintézményt, ezért az Nmjtv. 4. § (2) és (3) bekezdéséből következően a külföldön jogszerűen kötött, azonos nemű személyek közötti házasságot a magyar jogban bejegyzett élettársi kapcsolatnak kell tekinteni. Az alperes álláspontja ezzel szemben az volt, hogy bár a házasság intézményét ismeri a magyar jog, de a perbeli házasságtól eltérő tartalommal, mivel a magyar jog szerint házasság kizárólag férfi és nő közötti életközösséget jelent, ezért az Nmjtv. 26. § (1) bekezdésére figyelemmel a házasság csak akkor érvényes, ha az megfelel mindkét házasulónak a házasságkötés idején fennálló személyes jogának, ugyanez irányadó az Nmjtv. 26. § (3) bekezdése alapján a házasság létezésének kérdésére. A magyar jogban az Alaptörvény L) cikkének (1) bekezdése alapján az azonos nemű személyek által kötött házasságot Magyarországon nemlétezőnek kell tekinteni.
- [24] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az azonos neműek között külföldön kötött házasságát a házassághoz hasonló joghatásként bíró jogintézményként, azaz bejegyzett élettársi kapcsolatként ismeri a magyar jog {ítélet indokolás [55] bekezdés}, továbbá az azonos neműek között külföldön kötött házassága a magyar jog szerint nem létező házasság, ezért a felperesek a magyar jog szerint nem élnek házasságban, ezért bejegyzett élettársi kapcsolatként a külföldi házassági anyakönyvi kivonat anyakönyvezhető {ítélet [62]-[65] bekezdései}.
- [25] Jogszabályi rendelkezés [At. 65. §] valóban előírja, hogy magyar állampolgár köteles kezdeményezni a külföldön történt házasságkötésének, bejegyzett élettársi kapcsolata létesítésének, gyermeke külföldön történt születésének, valamint a magyar állampolgárságú házastársa, bejegyzett élettársa, gyermeke és szülője külföldön történt halálának hazai

anyakönyvvezetését. A jelen ügyben azonban az azonos nemű felek között külföldön megkötött házasság hazai anyakönyvezésének kezdeményezésére nincs lehetőség az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése következtében. Az elsőfokú bíróság ítélete téves értelmezésen alapul.

- [26] A Kúria hangsúlyozza, hogy a jelen ügy tárgyát a magyar és az Amerikai Egyesült Államokbeli állampolgár felpereseknek az Amerikai Egyesült Államokban megkötött házasságának élettársi kapcsolatként történő hazai, vagyis magyarországi anyakönyvezésének kérelmezése képezte, az anyakönyvezést a [REDACTED] anyakönyvvezető által kiállított házassági anyakönyvi kivonat alapján kérték. Ezért azt kellett vizsgálni, hogy az Amerikai Egyesült Államokban kiállított házassági anyakönyvi kivonat szolgálhat-e bejegyzett élettársi kapcsolat hazai, azaz magyarországi anyakönyvezésének alapjául.
- [27] Megalapozottan fejtette ki az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a nemzetközi magánjog területén nem ismeretlen valamely külföldi jog szerinti jogosultság átalakítása, megfeleltetése a címzett állami joga szerinti jogosultsággá, de ennek jogszabály kifejezett rendelkezésén kell alapulnia. Ilyen szabályozás az azonos nemű felek között külföldön, az Amerikai Egyesült Államokban kötött házasságnak a külföldön kiállított okirat alapján élettársi kapcsolatként történő hazai anyakönyvezése tekintetében a magyar jogban nem létezik, erre az Nmjt. 37. §-a sem biztosít lehetőséget. A felperesek okirat – külföldön kiállított házassági anyakönyvi kivonat – alapján terjesztették elő kérelmüket, de a hazai anyakönyvezésre a becsatolt okirat alapján jogszabályi rendelkezés hiányában nem volt lehetősége az anyakönyvi eljárás során az eljáró anyakönyvezőnek.
- [28] Hangsúlyozni kell, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésekor az anyakönyvvezető és két tanú előtt a felek személyesen megjelennek, mivel az élettársi kapcsolat bejegyzéséhez a magyar jog szerint egyrészt a feleknek az anyakönyvvezető előtti megjelenése szükséges, másrészt a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló nyilatkozatot kell tenniük [At. 40. § (1) bekezdés]. Minderre figyelemmel a házasságkötésről külföldön, az Amerikai Egyesült Államokban kiállított okirat alapján házasság élettársi kapcsolatként való hazai anyakönyvezésére nincs jogszabályi lehetőség, az At. szabályai ezt nem teszik lehetővé. A jelen ügy tárgyára tekintettel pedig az nem képezhetette a vizsgálat tárgyát a hatóság eljárása során, hogy a fentiekben túl a magyar jogszabályok a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése körében milyen további feltételeket támasztanak, még akkor sem, amennyiben erre a felperesek álláspontjuk alátámasztása érdekében hivatkoztak, figyelemmel arra, hogy a jelen ügy tárgyát ez nem képezhetette.
- [29] E körben utal arra is a Kúria, hogy nem osztja az elsőfokú bíróság Nmjt. 37. §-ával összefüggésben tett megállapításait, e jogszabályhely értelmezéséből nem következik, hogy az Nmjt. 37. §-a hatálya alá esik a külföldön történt házasságkötés bejegyzett élettársi kapcsolatként történő hazai anyakönyvezése. A jelen per tárgyát a felperesek már megkötött házasságáról kiállított okirat – házassági anyakönyvi kivonat – alapján kérelmezett házasság élettársi kapcsolatként történő hazai anyakönyvezése képezte, az Nmjt. 37. §-a pedig a bejegyzett élettársi kapcsolatnak a jövőre vonatkozó létrehozásával, illetve annak érvényességével kapcsolatos szabályokat tartalmaz.
- Az elsőfokú bíróság által hivatkozott alkotmánybírósági határozatok, illetve az EJEB döntésében megfogalmazottak kapcsán a Kúria hangsúlyozza, hogy a jelen ügynek nem tárgya a házasság, illetve az azonos nemű személyek bejegyzett élettársi kapcsolatának egymáshoz való viszonya, azok védelmi szintjének megítélése.
- [30] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

- [31] Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a Kúria jelen végzésében kifejtett jogértelmezésének megfelelően kell eljárnia.

A döntés elvi tartalma

- [32] *A házasságkötésről külföldön, az Egyesült Államokban kiállított okirat alapján azonos nemű személyek közötti házasság élettársi kapcsolatként történő hazai anyakönyvezésére nincs jogszabályi lehetőség.*

Záró rész

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

- [33] A Kúria a felperesek együttes felülvizsgálati perköltségét a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) és (5) bekezdése, valamint a Kp. 115. § (2) bekezdése és 110. § (3) bekezdése alkalmazásával – kérelmükkel egyező mértékben – csak megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt. Az alperes perköltséget nem számított fel, ezért annak megállapítását a Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján mellőzte.
- [34] A végzés elleni további felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. május 25.

dr. Márton Gizella s.k.
a tanács elnöke

dr. Demjén Péter s.k.
előadó bíró

dr. Darák Péter s.k.
bíró

Ságiné dr. Márkus Anett s.k.
bíró

dr. Stefancsik Márta s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő